

SZIRÁK ANNA

Antinosztalgikus lányregény:

A lányság reprezentációi az *Anne, E-vel a végén!* című sorozatban

Hogyan jeleníthető meg a lányság tapasztalata a szépirodalomban és a vizuális médiumokban, illetve milyen kulturális tényezők befolyásolják a kislánykor társadalmi megítélését?

Lucy Maud Montgomery Anne-regényei és azok filmes feldolgozásai napjainkban is töretlen népszerűségnek örvendenek világszerte. A 2017-es *Anne, E-vel a végén!* azonban példátlan felháborodást váltott ki a gyermekkönyvek rajongóiból – és ennek oka talán a feldolgozás nosztalgiához fűződő viszonyában keresendő. Az *Anne, E-vel a végén!* a korábbi igen népszerű adaptációktól eltérően posztmodern műnek tekinthető, amennyiben túlmutat az öncélú nosztalgián és a kislánykor romantizált túltrajzolásán. Ehelyett történelmi és lélektani szempontból egyaránt összetett, kevert stílusú képet ad arról, mit jelentett fiatal lánynak lenni a 19. század végi Kanadában. A sorozat Anne-je és barátnői olyan, korábban kimondatlan (ám korhű és valós) és a 21. században is releváns gondjai jelennek meg a képernyőn, mint a poszttraumás stressz, a menstruáció, vagy akár a szexualitás. Míg a sorozat hűen követi a forrásregények fontosabb cselekménymozzanatait, ennél tovább is megy: sorai között kitárul egy olyan valóság, melyet ugyan a Montgomery szövegének gyermeki világára jellemző emberi jószág és morális fókusz határoz meg, ám hangot ad a gyakran ma is elhallgatott, lányokat és nőket érintő szociális és pszichológiai szorongásoknak.

Előadásom célja, hogy azonosítsa ezeket a társadalmi jelenségeket, és szoros olvasás (close reading) által elemezze, miért és hogyan hathatnak e történetek lehengerlő erővel a mai nézőkre. A Hutcheon és Boym által meghatározott nosztalgia fogalmát, feminista szubjektum- és testelméleteket, valamint Iris Marion Young a nők és a lányok testtapasztalatát illető gondolatait hasznosítva az előadás arra a kérdésre keresi a választ, hogy miként találkozik a sorozatban a jelen és a „narratívaként létező múlt”, létrehozva egy palimpszeszt-szerű posztmodern elegyet, valamint hogy mindez mily módon formálja a lányság reprezentációjának kortárs lehetőségeit, képez hidat az Akkor és a Ma fiatal lányai között, és ad kritikus képet a modernkori társadalomról a lányregény műfajának átértelmezésével. Kutatásom eredményeként arra is kitérek, hogy a sorozat recepcióját övező felháborodás olyan katartikus közösségi élmény is egyben, amely új irányokat nyit meg a kislányokat érintő kulturális párbeszédben, és hosszútávon szociokulturális változásokhoz vezethet.

Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar
Anglisztika MA
szirak.anna1996@gmail.com

Dr. Ureczky Eszter